

Partille kommun

kundcenter@partille.se

Beslut för grundskola efter tillsyn i Vallhamra skola 7-9 i Partille kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Partille kommun att senast den **20 oktober 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Partille kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, God miljö för utveckling och lärande, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden)

Åtgärder

- Rektor ska se till att det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete som leder till samsyn och ett gemensamt angreppssätt bland all personal på skolenheten kring frågor om respekt och delaktighet på skolan.

Bedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Partille kommun under våren 2017. Vallhamra skola 7-9 besöktes den 27 och 28 mars 2017. Vid tillsynen intervjuades rektor, lärare, elever samt representanter för elevhälsan. Skolinspektionen gjorde även lektionsobservationer.

Skolinspektionen bedömer att Vallhamra skola 7-9 till stora delar uppfyller författningarnas krav inom de områden som granskats i tillsynen. Dock visar tillsynen brister gällande värdegrundsarbetet. Det råder inte samsyn mellan elever och personal på skolan kring förhållningssätt och regler, vilket är en förutsättning för att skolans miljö fullt ut ska präglas av respekt och delaktighet.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det förebyggande värdegrundsarbetet på Vallhamra skola 7-9. Bedömningen grundar sig på att det inte förs diskussioner om värdegrundsfrågor, såsom vikten av respekt för olikheter, i tillräcklig omfattning i samtliga undervisningsgrupper. Bland lärarna och övrig personal finns inte heller en samsyn kring hur detta arbete ska bedrivas och det är istället upp till varje lärare att hitta former för värdegrundsarbetet, vilket gör att elever i skolan också får olika förutsättningar att utveckla de normer och värderingar som värdegrunden tar fasta på. Av elevintervjuer och vid observationer framkommer bland annat att det finns elever som bär sig illa åt när vikarier håller lektioner samt att negativa elevgrupperingar uppstått på skolan. Detta har inte skolan arbetat tillräckligt aktivt med att förebygga. Även om problematiken uppmärksammas av rektorn, vilket bland annat beskrivs i dokument som Skolinspektionen tagit del av, har de planerade insatserna inte blivit av.

Av läroplanen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Verksamheten i skolan ska präglas av omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling. Tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Alla som arbetar i skolan ska medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen. Av läroplanen framgår vidare att läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

I den redovisning som rektorn lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen står att mycket av det grundläggande värdegrundsarbetet görs av respektive mentor på

individ- och klassnivå. Den bilden ges också av de övriga dokument som Skolinspektionens fått del av inför tillsynen. I "Likabehandlingsplan Vallhamra skolan 2015/17 Årskurs 7-9" står under rubrikerna "Analys – Främjande och förebyggande arbete" att det saknas en tydlig övergripande struktur kring hur det främjande värdegrundsarbetet ska bedrivas. Det står vidare att ansvaret för att arbeta med värdegrundsfrågor och diskrimineringsgrunder i hög grad läggs på den enskilda pedagogen. Detta kan, enligt dokumentet, ses som en bidragande orsak till att arbetet ser olika ut i elevgrupperna och får olika prioritet. Det finns därför ett behov av samordning kring hur skolan arbetar med diskrimineringsgrunderna, enligt dokumentet. Det finns också behov av fortbildning av olika slag, ett behov som till viss del kan tillgodoses genom skolans egen personal.

Under rubrikerna "Planerade aktiviteter under läsåret 2016/17" och "Övergripande mål och delmål" står att barn och unga ska få en gemensam förståelse för människors olika förutsättningar och lika värde. Vidare kan man läsa att de unga vid läsårets slut ska ha fått en ökad kunskap om diskrimineringsgrunderna och få möjlighet att delta i gemenskapsfrämjande aktiviteter samt reflektera kring värdegrundsfrågor. Men det står inte beskrivet i dokumenten hur målen ska realiseras konkret.

I dokumentet "Trygghet och studiero/elevernas ansvar och inflytande" beskrivs att skolan ser behov av en tydlighet i likabehandlingsarbetet. Under rubriken "Vart ska vi? Hur gör vi?" finns ett förslag på kompetensutveckling för personalen under vårterminen 2017, gällande normkritiskt förhållningssätt och öppenhet för olikheter. I övrigt finns inga förslag på åtgärder för ett samlat systematiskt arbete kring värdegrundsfrågorna i de dokument som Skolinspektionen har tagit del av.

Några elever som Skolinspektionen intervjuat berättar om att det finns grupperingar bland eleverna på skolan och att det händer att elever hotar varandra eller pratar negativt om bland annat hur elever i andra grupper klär sig. Eleverna uttrycker att det verkar som att skolans personal tycker det är okej med dessa negativa grupperingar och säger att skolan inte tar tag i problemet på allvar. Enligt eleverna pratar de inte alls om händelser som kan kopplas till dessa grupperingar i klasserna eller om acceptans för olikheter i övrigt. Eleverna tror att lärarna vill använda all tid i skolan till undervisning och inte till att prata om värdegrundsarbetet.

Elevernas upplevelse bekräftas också av den enkät som Skolinspektionen genomfört med eleverna i årskurs 9 under hösten 2016. I enkäten finns det ett påstående som lyder "i min skola respekterar vi varandras olikheter". Av de elever som besvarat enkäten anger sammanlagt 53 procent att detta påstående stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls. Detta är också tydligt högre än genomsnittet för de elever i grundskolor i Sverige som besvarat enkäten under samma tidperiod där motsvarande andel var 25 procent. Även de påståenden som gäller elevernas upplevelse av hur grundläggande värden kommer in i undervisningen på skolan har besvarats mindre positivt på Vallhamraskolan 7-9 än genomsnittligt. På påståendet "I min skola får jag öva på att göra etiska ställningstaganden" svarar 27 procent att det stämmer ganska dåligt eller stämmer inte alls (21 procent i riket).

I intervju med elevhälsan berättar en representant att de på skolan under tidigare år arbetat aktivt med normerna hur man får vara på skolan, men att de däremot inte har utvärderat om arbetet gett resultat. Elevhälsan uttrycker att det för dem i nuläget inte finns tid för att arbeta förebyggande med värdegrundsarbetet.

Lärarna berättar i intervjun att det inte finns några gemensamma arbetsformer gällande värdegrundsfrågorna på skolan. Personalen har tidigare arbetat med dessa frågor men kan inte påminna sig om att det gjorts något större arbete kring värdegrunden på skolan under det senaste året. Några lärare berättar att de behandlar värdegrundsfrågorna som en del av undervisningen i vissa ämnen. Andra lärare uttrycker att de inte behandlar frågorna alls annat än när det finns ett särskilt behov av det. Enligt lärarna har elevhälsan varit involverad i värdegrundsarbetet endast när det varit någon incident i klassen. De nya lärarna på skolan uppger att det är svårt och tidsödande att få fram information om vilka rutiner som gäller på skolan, bland annat vad gäller skolans samlade värdegrundsarbete och förhållningsregler.

Rektorn uppger vid intervju att de på skolan framför allt har arbetat med värdegrundsfrågor genom att respektive lärare berör det i sin undervisning. Enligt rektorn har de på skolan inte några speciella förhållningsregler vad gäller arbetet med normer och värden. Det arbetet sker helt och hållet i arbetslagen och i undervisningen, uttrycker rektorn. Just nu har skolan inte något fokus på värdegrundsfrågorna. De har tankar om ett material att arbeta med för hela skolan, men ännu har de inte haft tid för det, berättar rektorn. När Skolinspektionen frågar om hur de främjande aktiviteterna som "föreläsningar och aktiviteter rörande normkritik och likabehandling" i planen mot kränkande behandling rent konkret ska genomföras, menar rektorn att det inte är bestämt ännu. De har till och med juni månad på sig att genomföra dessa, säger rektorn. Rektorn medger att de på skolan behöver arbeta vidare med värdegrundsarbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Partille kommuns verksamhet vid Vallhamra skola 7-9 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Partille kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Partille kommun uppfyller författningarnas krav inom följande områden:

Undervisning och lärande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning och betygssättning

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Styrning och utveckling av verksamheten

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Ia Thun
Föredragande/Utredare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Vallhamra skola 7-9

Fakta om Vallhamra skola 7-9

Vallhamra skola 7-9 är en av tre skolenheter på Vallhamra skola. Skolan är belägen i södra Sävedalen i Partille kommun. Vid tiden för tillsynen har skolenheten Vallhamra skola 7-9 totalt 308 elever.

Skolenheten leds av en rektor och är organiserad i ett arbetslag tillsammans med övriga rektorer på Vallhamra skola.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolverkets statistik visar att 88 procent av eleverna i årskurs 9 i skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2015/16. Andelen är högre än rikets genomsnitt på 74 procent för samma år.

Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 läsåret 2015/16 var 243. Detta är högre än riket där motsvarande siffra var 224. Av de elever som avslutade utbildningen läsåret 2015/16 var 90 procent behöriga till samtliga program inom gymnasieskolan.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Skolinspektionens skolenkät för elever i årskurs 9 som genomfördes inför tillsynen hösten 2016, besvarades av 70 elever vilket utgjorde 86 procent av eleverna i årskurs 9. På påståendet "I min skola följer eleverna de ordningsregler som finns" svarade 66 procent av eleverna att det stämmer ganska dåligt eller inte alls. Det kan jämföras med genomsnittet för de skolor som ingått i enkätomgången som var 45 procent. På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" svarade 82 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra, mot genomsnittets 58 procent. På påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" svarade 73 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra, mot genomsnittets 83 procent. Resultaten är genomgående lägre på samtliga områden i enkäten, förutom områdena elevhälsa och stimulans.